

»Hrvatska ne može propasti dok ima takvu dijasporu«

Zagrebačku glumicu Mariju Sekelez već duže vrijeme ne vidamo u kazališnim predstavama. Otkako je počeo rat u Hrvatskoj, svu svoju kreativnu energiju ona troši kao autorica različitih, uglavnom televizijskih projekata. Zamislila je i ostvarila seriju od deset polsatnih emisija »Dok nam živo srce bije«, emisiju povodom Dana državnosti »Duša Hrvata« i tri zapažene Božiću posvećene emisije. Borba je to za Hrvatsku na »duhovnoj fronti«. Marija Sekelez na svojim zamislima izgara i dušom i tijelom. Iako premorena, nije se zaustavila samo na projektima u Hrvatskoj. Hrvatskom je riječju i slikom, na poziv Hrvatske znanstvene zaklade, nastupala i u Australiji. Tamošnji Hrvati u njenu su čast objavili knjižicu »Dok mi živo srce bije...« S dalekog kontinenta vratila se s emisijom »Hrvati u Australiji«. Uskoro se ponovno sprema na daleki put. Zašto?

Sekelez: Neposredni povod odlaska je snimanje nove serije TV-emisija. Ideju nosim još od prošlog putovanja kad sam snimala emisiju o Hrvatskoj znanstvenoj zakladi iz Sydneya. Vidjevši u Australiji naše katoličke crkve, upoznavši svećenike koji ih vode, upoznavši ljude koji odlaze tamo i zahvaljujući kojima je sve to napravljeno i opstaje, željela sam da i mi ovdje u Hrvatskoj shvatimo i upoznamo koliko su Hrvati u dijaspori, u Australiji, napravili da se sačuva hrvatstvo, da i mi danas opstanemo. Zahvaljujući njima, Hrvatska danas ne glavinja pod pretekšim ratnim teretom, nego ipak izdržava svu tegobu i muku rata mnogo lakše. Kad sam shvatila da je hrvatstvo u Australiji opstalo u stjecištu pozitivnih energija, katoličanstvu, vjeri u Boga, da se ono sačuvalo zahvaljujući svećenicima i tim centrima, dobila sam želju da o tome napravim seriju emisija. Naši su gledatelji bili zadivljeni Hrvatima u Australiji vidjevši o njima emisiju. Ja to sad želim nastaviti. Želim pokazati kako su rasli naši katolički centri: od kupovine zemljišta, izgradnje centara do današnjeg djelovanja i najveličanstvenijeg prikupljanja humanitarne pomoći za Hrvatsku. Sva se pomoć slijevala u katoličke centre i odande slala u Hrvatsku. Mi i ne znamo koliko je truda i odricanja, novčanih priloga i rada potrebno da bi na tom ogromnom konti-

mentu, u multinacionalnoj vrevi, ljudi očuvali i ostvarili znakove svog identiteta, da bi pokazali tko su i što su, koliko traju, da su neuništivi i nesalomljivi. U Sydneyu i Melbourneu postoje po tri ogromna katolička centra. Fantastična zdanja. Od arhitektonskog rješenja do prekrasnog uređenja prostora okoliša. Deseci tisuća Hrvata tamo dolaze. To su ogromne zajednice. Identitet Hrvatske se događa tamo. Tamo je Hrvatska prepoznatljiva. Od mesara do sveučilišnog profesora svi jednako dišu i svi daju svoj doprinos kako najviše mogu i znaju. Milijuni dolara stigli su u Hrvatsku od svake misije. A treba znati da se naši ljudi tamo muče da zarade svoja primanja.

GK: Kako najbolje zahvaliti Hrvatima u Australiji za ono što su činili i čine za Domovinu?

Sekelez: To je neprekidni rad za Hrvatsku, bez ikakvog traženja nečeg za uzvrat. Najviše što su dobili je to da je Hrvatska priznata i da je danas neovisna zemlja. Njima je najveća satisfakcija da Hrvatska i dalje opstaje, da ne posustaje, jer su oni u nju ugradili mnogo sebe.

Dvije najljepše riječi u hrvatskom jeziku su »hvala« i »oprosti«. Svatko očekuje da mu kažete »hvala«. A to sad ide od individualne razine do političkog vrha. Osobno komuniciram više na indivi-

dualnoj razini. Ipak, svaki je kulturni radnik ambasador. I to jedan od ponajboljih.

GK: Jačaju li kulturne veze s Hrvatima u Australiji otkako je Hrvatska samostalna? Pomažu li u tome hrvatske katoličke misije?

Sekelez: Svakako. Prijesu sve nadgledale jugoambasade i konzulati. Misije su bile jedine koje su se usudile hrabro suprotstaviti. Toliko hrabro da mi to ovdje nismo mogli ni slutiti. Nije niti čudo da nas je Australija među prvimima priznala. To je zasluga Hrvata u Australiji.

GK: Kako su australski Hrvati primili Vaše emisije o dijaspori?

Sekelez: Kad sam snimala emisiju o australskoj Hrvatskoj znanstvenoj zakladi za HTV, bilo je i tamo ljudi koji su bili skeptični. Njima dolazi mnogo ljudi, mnogo toga obećavaju. Kad odu, zaborave svoja obećanja. I ja sam se malo bojala. Po pozivu sam glumica, a sad sam nastupila kao autorica. Trebalo je uskladiti svoju viziju s konkretnom slikom. Hvala Bogu, sve je to uspjelo na najbolji mogući način. Emisije su polučile izvanredan uspjeh. S ovom zadnjom emisijom, dokumentarnom, skoro političkom, prebacila sam se u novinarsko-komentatorski rad. A to je »sklizak« teren. Morate biti što je više moguće neutralni, a opet reći svu i pravu istinu i svoje dojmove. Od mene se kao od glumice ne traži da budem dobra, nego čak da budem bolja, jer kolege moj rad gledaju drugim povećalom.

Nakon premijera emisije »Hrvati u Australiji«, nazvao me fra Gracijan Biršić koji vodi hrvatski katolički centar u Sydneyu. Bio je tu u Zagrebu, ali se baš spremao natrag u Australiju. Bio je jako zadovoljan emisijom.

GK: Nedavno je u Austriji proslavljena deseta obljetnica katedre za hrvatski jezik na Sveučilištu Macquorie. Kakav je položaj te katedre?

Sekelez: Ravnopravno sa svim drugim jezicima studira se hrvatski jezik. Studiraju tamošnji Hrvati, ali i strani studenti. Da bi katedra postala stalna, treba je otkupiti za milijun dolara. Već je prikupljeno 750 tisuća. U katoličkim centrima i hrvatskim klubovima prikuplja se novac i objašnjava ljudima važnost katedre. Otkupljivanjem katedre, tj. prostorija i učionica na sveučilištu, dobit će se puno veća sigurnost, trajna prisutnost.

GK: Hoće li se prikupiti i ostatak novca?

Sekelez: Sigurno. Nema te akcije za dobrobit Hrvatske koja ne bi uspjela. Ja uvijek u šali kažem da nigdje ne osjećam Hrvatsku kao u Australiji. To usijanje, toplina, čežnja. Neki mladi iz druge generacije već su danas tu, u Hrvatskoj. Hrvatska ne može propasti dok ima takvu dijasporu.

GK: Kad ćemo emisije o hrvatskim katoličkim misijama vidjeti na programu HTV-a?

Sekelez: Nadam se već u svibnju. Još ne znam pod kojim imenom, ali najava će biti učinjena s velikom pozornošću. Emisije će biti prilika za upoznavanje nas u Hrvatskoj s podvigom Hrvata u Australiji.

GK: Kad ćete se vratiti kazalištu?

Sekelez: Sada pišem scenarij i knjigu, ali željela bih se vratiti i kazalištu. Ja sam zapravo disperzivna osoba i najteže mi je kako pomiriti mnoge izazove. Kad se vratim iz Australije, možda ću odigrati jednu pravu kazališnu ulogu, jer me je rat s te strane potpuno blokirao. Kao djevojčica željela sam biti čašna sestra a, eto, otišla sam u glumice.

Josip Štillinović